

בְּגִין דְּמֵאן דְּמִפְרֵשׁ חֲטָאֵי, לֹא אֶתְמַסֵּר דִּינִיהּ, אֱלֹא
 בִּידָא דְּמַלְכָּא, קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּלַחֲדוּי וְהוּא בְּגַלְל שְׁמִי
 שְׁמַפְרֵט אֶת חֲטָאֵי אוּלַּא נְמַסֵּר דִּינוּ אֵלֹא רַק בִּידֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּבִ"ה לְבַדּוּ. וְמֵאן דְּדָאִין
 לִיהּ קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, אִיהוּ לְטָב וּמִי שְׁדֵן אוֹתוּ הַקָּבִ"ה הוּא בּוֹדֵאִי
 לְטוֹב. וְעַל דָּא בָּעָא דּוֹד מַלְכָּא, (וְאָמַר) (תְּהִלִּים מִג) שְׁפִטְנִי
 אֱלֹקִים, אַנְתָּה, וְלֹא אֶחָרָא וְלֹכֵן בִּיקֵשׁ דּוֹד הַמֶּלֶךְ 'שְׁפִטְנִי אֱלֹהִים', דְּהֵינּוּ רַק
 אַתָּה וְלֹא אֶחָר. וְכֵן שְׁלֵמָה אָמַר, (מַלְכִּים א ח) לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט
 עֲבָדוֹ, הוּא, וְלֹא אֶחָרָא, וְכָל בֵּית דִּין בְּדִילִין מִמֶּנּוּ וְכֵן
 שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אָמַר 'לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט עֲבָדוֹ', דְּהֵינּוּ שֶׁהַקָּבִ"ה יִשְׁפּוֹט וְלֹא אֶחָר כִּי בִזָּה כָּל בִּי"ד
 שֶׁל מַעֲלָה בְּדִלִים מִמֶּנּוּ.

המפרש חטאיו – בית דין העליון בדלים ממנו

וְעַל דָּא אֶצְטְרִיד לֹון לְפָרֵשׁא חוּבִין דְּכָל שְׁיִיפָא
 וְשְׁיִיפָא, וְכָל מַה דְּעָבִיד בְּפָרֵט וְלֹכֵן צָרִיךְ לְפָרֵט אֶת כָּל
 הַעֲוֹנוֹת שֶׁל כָּל אֶבֶר וְאֶבֶר וְכָל מַה שֶׁהוּא עָשָׂה בְּפִרְטוֹת. וְהָדָא הוּא דְּכַתִּיב,
 חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְגו'. לְבַתֵּר וְאַתָּה נִשְׂאתָ עִוֹן
 (תְּהִלִּים לֵב)

אור הרשב"י

ביום הב' ואמר כי האדם הנופלת עליו בכיה
 רבה מאליו בימים האלו בתפילה הוא הוראה
 שנידון באותה שעה למעל' אם ביום א' ואם
 ביום שני.

הוראה שאין נשמתו הגונה ושלימה. גם היה
 אומר כי יש בנ"א נידוני' ביום ראשון ואז הם
 דינא קשיא ויש נידונים ביום ב' שהוא דינא
 רפאי ורועה הב"ה לרחם עליהם ודן אותם

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

חֲטָאתִי סָלָה וזהו מש"כ בפסוק חטאתי אודיעך ועוני כל כסיתי אמרתי אודה עלי פשעי לה' ואח"כ כתוב ואתה נשאת עון חטאתי סלה. **מִנֶּלְךָ** ומנין לנו שצריך לפרט את החטאים. **מִמֶּשֶׁה, וּבְכֹתִיב** (שמות לב) **אָנָּה חֲטָא הָעָם הַזֶּה וְגו'** אלא הוא ממשה שנאמר בו 'אנא חטא העם הזה' בכללות ואח"כ הוא פירט ואמר 'ויעשו להם אלהי זהב'. **בְּיִשְׂרָאֵל בְּכֹתִיב**, (שמואל א יב) **חֲטָאנוּ כִּי עֲזַבְנוּ אֶת יְהוָה** וכן בישראל נאמר חטאנו כי עזבנו את ה', דהיינו שהם ביארו במה חטאנו שהוא בגלל שעזבנו את ה', **דָּאִי תִימָא הָאִי בִּיחִיד, אֲבָל בְּעִבּוּר לָא** ואם תאמר שדווקא ביחיד ראוי לפרט את חטאיו ולא בציבור. **הָא בְּכֹתִיב קָרָא דָא** אלא לכן כתוב הפסוק הזה 'חטאנו' להורות שאפילו בחטא הציבור צריך לפרט את החטא. **וְאִי תִימָא הָא בְּעִבּוּר, אֲבָל שְׁלִיחָא דְלִהוֹן לָא** ואת תאמר שדוקא בחטא ציבור צריך לפרט את החטא אבל לא שהשליח ציבור יפרט את החטא בעבורם, **הָא בְּכֹתִיב** (שמות לב) **וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל יְהוָה וְגו'.** ו**בְּכֹתִיב** (שמות לב) **וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם וְגו'** אלא לכן כתוב 'וישב משה אל ה' חטא העם הזה' וכ"כ עוד 'ויעשו להם אלהי זהב', דהיינו שהש"ץ פירט את החטא בעבורם. **מֵאִי טַעְמָא. מֵאֵן דְּמִפְרֵשׁ חוּבִיָּה, כִּי דִינָא בְּדִילִין מִנִּיה** ומה הטעם שמי שמפרש את חטאיו ב"ד העליון בדלים ממנו. **בְּגִין דְּבֵר נִשְׁ קָרִיב לְגַרְמִיָּה, וְלֹא אֶתְדִן עַל פּוּמִיָּה** אלא הוא בגלל שהאדם קרוב אצל עצמו וקרוב פסול לעדות וכן אין אדם משים עצמו רשע, ולכן הוא לא נידון על הודאת פיו ומשום כך ב"ד העליון בדלים ממנו.

המקדים לפרשת חטאיו ופגמיו אין כח ביד המקטרג ללמד עליו חובה

וְתוֹ, לֹא שָׁבִיק לְמַקְטָרְגָּא לְאוֹלָפָא עֲלִיָּה חוּבָא מוּמָא

ומשום כך אין עוד הקב"ה עוזב את אותו אדם בידי המקטרג שהוא ילמד עליו

חובה. **דְּבַר נֶשׁ יְקָדִים** (דף רל"א ע"ב) **וַיִּימָא, וְלֹא יְהִיב דְּיוֹכְתָּא**

לְאַחֲרָא לְמִימַר. כְּדִין קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחִיל לִיָּה מאחר

שכל אדם שהוא מקדים לומר את פגמו אז ע"כ לא ניתן מקום למישהו אחר לומר את פגמו,

הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (משלי כח) וּמוֹדָה וְעוֹזֵב יְרוּחָם וזהו מש"כ

בפסוק 'מודה ועוזב ירוחם', כי מאחר שהוא מודה על חטאיו אז הוא ירוחם מאחר מכיון

שהקב"ה דן אותו תמיד לטוב.

ישראל נכנסים תחילה לדין כדי שתתרבה מידת הרחמים

בְּיוֹמֵי דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, מִתְקַנֵּין בִּי דִּינָא כּוּרְסִיָּא לְמַלְכָּא,

לְמִידָן כָּל עָלְמָא והנה בימי ראש השנה מתקנים ומזמנים הבי"ד

העליון את כסא הדין בשביל המלך הקב"ה, בכדי שהוא ידון בו את העולם. **וַיִּשְׁרָאֵל**

עֲאֵלִין בְּקִדְמִיתָא בְּדִינָא קָמִיָּה, דְּלִיפּוּשׁ רַחֲמֵי ובני ישראל

נכנסים בתחילה לפניו לדין בכדי שע"כ תתרבה מידת הרחמים, מאחר שבני ישראל מרובים

במצוות ובזה נח בהם הכעס של המלך (רמ"ק). (ס"א קָמִיָּה דְּלִיפּוּשׁ רוּגְזָא) וכן עוד טעם

שהוא בגלל שהם יזכו בדין עוד בטרם שיתרבה הרוגז שמתעורר על אומות העולם מחמת

רעתם [שסג] בסוד מש"כ 'לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל' ורק אח"כ נאמר 'למען

דעת כל עמי הארץ' שהוא ענין משפט האומות (רמ"ק).

בשני הימים של ר"ה מתחברים בתי הדינים של לאה ורחל

תִּנּוּן וּמִשְׁפָּט עָמוּ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ, יוֹם בְּיוֹמוֹ מֵאִי

הוּא והנה למדנו שכתוב 'ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו' וקשה מה הכוונה

יום ביומו'. **אַלָּא הֵנִי תִּירֵי יוֹמִין דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה** אלא פירושו הכתוב

בא לרמז על שני הימים של ראש השנה. **אַמַּאי תִּירֵי יוֹמִין** ומה הטעם שהם שני

ימים. **בְּגִין דְּאִינוּן תִּירֵי בִי דִינָא, דְּמִתְחַבְּרִין פְּחֻדָּא. דִּינָא**

עֲלָאָה, דְּאִיהוּ קִשְׂיָא, בְּדִינָא תַּתָּאָה, דְּאִיהוּ רַפְּיָא,

וְתִירוּיָהּ מִשְׁתַּכְּחִי אלא הוא משום שבאלו ימי ראש השנה שני בתי הדינים

של לאה ורחל מתחברים בייחד, ע"י שעקבי לאה מתלבשים בכתר רחל, ובזה יש דין עליון

שהוא קשה מצד לאה מאחר שהיא עומדת כנגד החסדים המכוסים שבז"א, והיא מתחברת

עם הדין התחתון שהוא דין רפוי והוא מצד רחל מאחר שהיא עומדת כנגד החסדים המגולים

שבז"א, ואלו שני הדינים נמצאים בראש השנה ומשום כך הוא שני ימים (הרמ"ז).

אור הרשב"י

מלך וציבור – מלך נכנס תחילה לדין, שנאמר משפט עבדו ומשפט עמו. מאי טעמא? – אי בעית אימא: לאו אורח ארעא למיקם מלכא אבראי, ואיבעית אימא: מקמי דליפוש חרון אף.

[שסג] כדאיתא בראש השנה דף ח' עמוד ב' תניא אידך: כי חק לישראל הוא, אין לי אלא לישראל, לאומות העולם מנין – תלמוד לומר משפט לאלהי יעקב. אם כן מה תלמוד לומר כי חק לישראל? מלמד שישראל נכנסין תחילה לדין. כדרב חסדא, דאמר רב חסדא:

הלימוד היום

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000